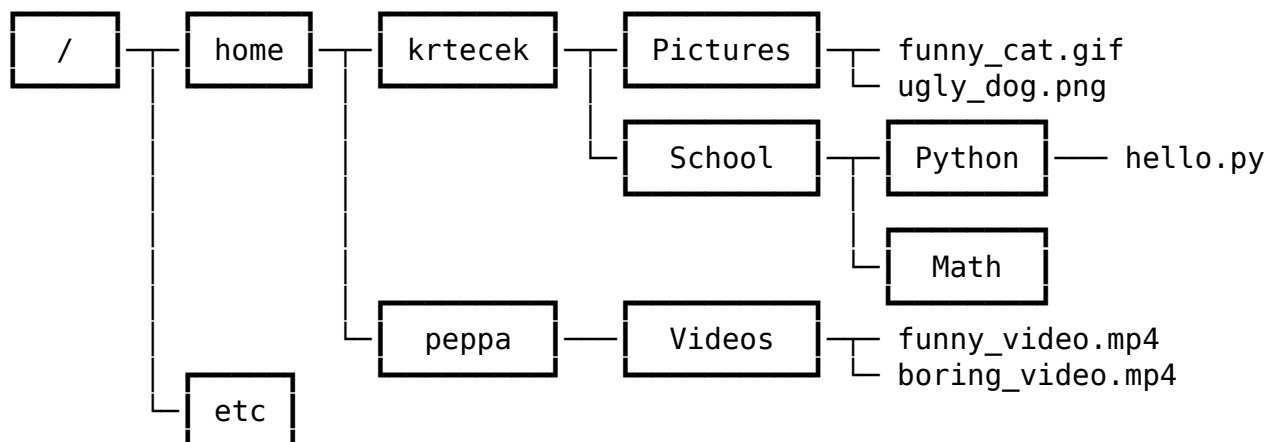

C2184 Úvod do programování v Pythonu (2021)

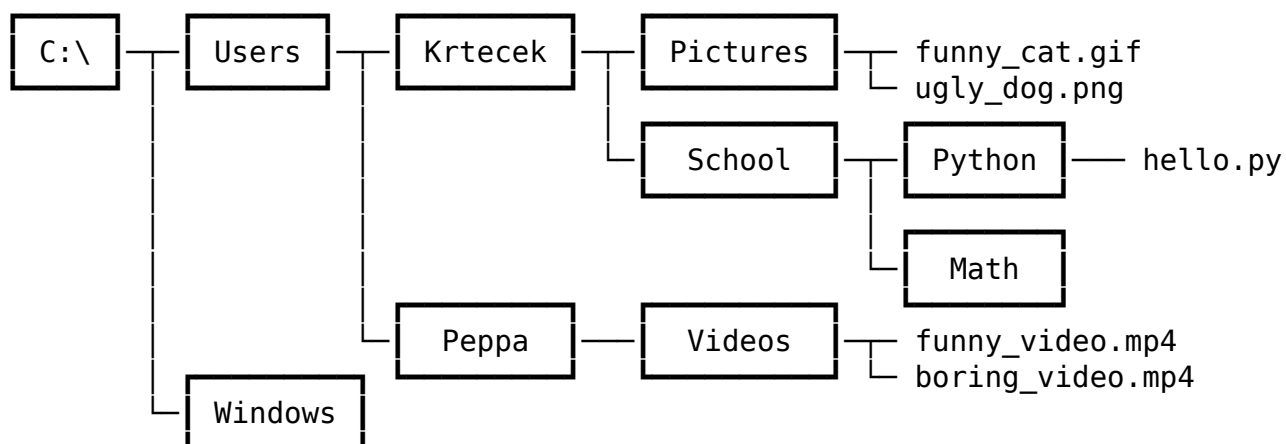
9. Práce se soubory, moduly

Souborový systém

Unix (Linux, MacOS):

Windows:

- **Soubor** (*file*) - sada dat uložených pod konkrétním jménem (např. `funny_cat.gif`)
- **Adresář, složka** (*directory, folder*) - speciální soubor odkazující na další

soubory/složky (např. Pictures)

- **Kořenový adresář** (*root*) – nejvyšší adresář v systému (v Unixu /, ve Windowsu může být víc kořenů: C:\, D:\...)
- **Domovský adresář** (*home directory*) – nastavený pro každého uživatele (např. /home/kртеcek, C:\Users\Kртеcek), často se označuje jako ~
- **Aktuální adresář** (*current working directory*) – kde momentálně jsme, vypisuje se v promptu příkazového řádku
- **Cesta** (*path*) – umístění souboru nebo složky

- Absolutní cesta – začíná v kořeni souborového systému:

/home/kртеcek/Pictures/funny_cat.gif (Unix)

C:\Users\Kртеcek\Pictures\funny_cat.gif (Windows)

- Relativní cesta – bez kořene, začíná v aktuálním adresáři (řekněme kртеcek):

Pictures/funny_cat.gif (Unix)

Pictures\funny_cat.gif (Windows)

- Speciální znaky v cestě:

- Oddělovač složek: / (Unix) nebo \ (Windows)

- . – stejná složka

- .. – o složku výš (*parent*)

Příklady:

.	=	/home/kртеcek
./Pictures/./funny_cat.gif	=	/home/kртеcek/Pictures/funny_cat.gif
..	=	/home
../peppa/Videos	=	/home/peppa/Videos
../..	=	/
../../etc	=	/etc

- Příkazový řádek (*bash, powershell, cmd*) – základní příkazy:

- pwd – vypiš aktuální adresář (*cmd*: cd)

- ls – vypiš obsah aktuálního adresáře (*cmd*: dir)

- cd PATH – jdi do adresáře PATH (změň aktuální adresář)

- Python – problémy:

- Rozdíly mezi Unixem a Windowsem (/ versus \...)

- V řetězcích je \ speciální znak, takže cestu

C:\Users\Kртеcek\Pictures\funny_cat.gif musíme zapsat:

'C:\\Users\\Kртеcek\\Pictures\\funny_cat.gif'

nebo `r'C:\Users\Kртеcek\Pictures\funny_cat.gif'` (raw string)

Modul `pathlib`

- Manipulace s cestami
- Smývá rozdíly mezi Unixem a Windowsem
- Základní typ `Path` reprezentuje cestu

```
[1]: from pathlib import Path
```

- Vytvoření cesty (`Path`):

```
[2]: Path('/home/kртеcek/Pictures/funny_cat.gif') # Na Windowsu funguje s_\n↪ / i \
```

```
[2]: PosixPath('/home/kртеcek/Pictures/funny_cat.gif')
```

- Domovský a aktuální adresář:

```
[3]: Path.home()
```

```
[3]: PosixPath('/home/adam')
```

```
[4]: Path.cwd()
```

```
[4]: PosixPath('/home/adam/School/Praca/Python/2021/Examples/cviko_09')
```

- Operátor `/` - sřetězení cest (doplní oddělovač `/` nebo `\` podle operačního systému)

```
[5]: Path.home() / Path('Pictures') / Path('funny_cat.gif')
```

```
[5]: PosixPath('/home/adam/Pictures/funny_cat.gif')
```

```
[6]: Path.home() / 'Pictures' / 'funny_cat.gif'
```

```
[6]: PosixPath('/home/adam/Pictures/funny_cat.gif')
```

- Změna z relativní na absolutní cestu

```
[7]: Path('../../funny_cat.gif')
```

```
[7]: PosixPath('../../funny_cat.gif')
```

```
[8]: Path('../../funny_cat.gif').absolute()
```

```
[8]: PosixPath('/home/adam/School/Praca/Python/2021/Examples/cviko_09/../../\n↪ funny_cat')
```

```
.gif')
```

```
[9]: Path('../../funny_cat.gif').resolve()
```

```
[9]: PosixPath('/home/adam/School/Praca/Python/2021/funny_cat.gif')
```

- Získání částí cesty

```
[10]: Path('/home/krtecek/Pictures/funny_cat.gif')
```

```
[10]: PosixPath('/home/krtecek/Pictures/funny_cat.gif')
```

```
[11]: Path('/home/krtecek/Pictures/funny_cat.gif').parent
```

```
[11]: PosixPath('/home/krtecek/Pictures')
```

```
[12]: Path('/home/krtecek/Pictures/funny_cat.gif').name
```

```
[12]: 'funny_cat.gif'
```

```
[13]: Path('/home/krtecek/Pictures/funny_cat.gif').stem
```

```
[13]: 'funny_cat'
```

```
[14]: Path('/home/krtecek/Pictures/funny_cat.gif').suffix
```

```
[14]: '.gif'
```

```
[15]: Path('/home/krtecek/Pictures/funny_cat.gif').parts
```

```
[15]: ('/', 'home', 'krtecek', 'Pictures', 'funny_cat.gif')
```

Dotazování

```
[16]: p1 = Path('/home/krtecek/Pictures/funny_cat.gif')  
      p2 = Path('data/Pictures/funny_cat.gif')
```

```
[17]: p1.is_absolute()
```

```
[17]: True
```

```
[18]: p2.is_absolute()
```

```
[18]: False
```

```
[19]: p2.exists() # existuje?
```

[19]: True

```
[20]: p2.is_file() # existuje a je normální soubor?
```

[20]: True

```
[21]: p2.is_dir() # existuje a je adresář?
```

[21]: False

Výpis adresářů

- Metoda `.iterdir()` - iteruje soubory a adresáře v daném adresáři
- Vrací iterátor, který iteruje v neurčitém pořadí - je vhodné použít `sorted()`

```
[22]: p = Path('.')  
p.iterdir()
```

[22]: <generator object Path.iterdir at 0x7fe9a05cfd60>

```
[23]: sorted(p.iterdir())
```

```
[23]: [PosixPath('09_Soubory.ipynb'),  
      PosixPath('09_Soubory.pdf'),  
      PosixPath('data'),  
      PosixPath('my_modules')]
```

```
[24]: for file in sorted(p.iterdir()):  
      print(file)
```

```
09_Soubory.ipynb  
09_Soubory.pdf  
data  
my_modules
```

Chytrý výpis adresářů

- Metoda `.glob()` - iteruje soubory a adresáře vyhovující zadanému výrazu
  - `*` - libovolný počet znaků (tj. i 0 znaků)
  - `?` - jeden libovolný znak
  - `[A-Za-z]` - jeden znak z výčtu

```
[25]: # * = všechny soubory  
for file in sorted(p.glob('*')):  
    print(file)
```

09_Soubory.ipynb
09_Soubory.pdf
data
my_modules

```
[26]: # *.txt = soubory končící .txt
      for file in sorted(p.glob('*.txt')):
          print(file)
```

```
[27]: # *n* = soubory obsahující v názvu n
      for file in sorted(p.glob('*n*')):
          print(file)
```

09_Soubory.ipynb

```
[28]: for file in sorted(p.glob('data/Pictures/?ad_giraffe.*')):
      print(file)
```

data/Pictures/bad_giraffe.jpg
data/Pictures/mad_giraffe.png
data/Pictures/sad_giraffe.jpg

```
[29]: for file in sorted(p.glob('data/Pictures/[bm]ad_giraffe.*')):
      print(file)
```

data/Pictures/bad_giraffe.jpg
data/Pictures/mad_giraffe.png

- Metoda .rglob – rekurzivní glob, tj. prohledává i podadresáře, podpodadresáře atd.

```
[30]: for file in sorted(p.rglob('*.png')):
      print(file)
```

data/Pictures/mad_giraffe.png

Manipulace se souborovým systémem

```
[31]: directory = Path('data/new_dir')
      directory
```

```
[31]: PosixPath('data/new_dir')
```

- Vytvoření adresáře

```
[32]: directory.mkdir(exist_ok=True) # make directory
```

- Přesun souboru

```
[33]: Path('data/Pictures/funny_cat.gif').replace(directory / 'funny_cat2.
↳ gif')
```

```
[33]: PosixPath('data/new_dir/funny_cat2.gif')
```

```
[35]: (directory / 'funny_cat2.gif').replace('data/Pictures/funny_cat.gif')
```

```
[35]: PosixPath('data/Pictures/funny_cat.gif')
```

- Smazání souboru

```
[36]: Path('ugly_dog.jpg').unlink(missing_ok=True)
```

- Smazání prázdného adresáře

```
[37]: Path('data/new_dir').rmdir() # remove directory
```

- Další funkce jsou dostupné v modulu `shutil` (na konci prezentace)

Čtení a zápis do souborů

Základní rozdělení formátů

- **Textové** (TXT, HTML, CSV, JSON...) – soubor tvořen posloupností znaků
Vruboun posvátný (*Scarabaeus sacer*), označovaný také jen krátce skarabeus či skarab, je brouk z čeledi vrubounovití (*Scarabaeidae*). Žije ve Středomoří. Samička naklade larvy do kuličky uhnětené z trusu, kterou posléze zahrabe do země.
- **Binární** (ZIP, JPG, DOCX...) – soubor tvořen posloupností bajtů
`0x00E0000L0/LX0a10r0m-[ö305000H000j+□/0/0a060R0000/0;0\'0-n0
;00u0000M02B0000#"0f007000"-0,000=00[002apk0p0000/0)V!<00006
000h|Qb1L00*0070x00E0000L0/LX0a10r0m-[ö30`
- Poznámka: Textový soubor je vlastně binární soubor, kde každý bajt nebo skupina bajtů kóduje nějaký znak. Rozdíl je pouze v tom, jak budeme soubor číst.

Základní operace se souborem

- Otevření (*open*)
- Čtení (*read*)
- Zápis (*write*)
- Zavření (*close*) = uložení změn na disk

Otevření a zavření souboru v Pythonu

- Explicitně - hrozí, že zapomeneme soubor zavřít a změny se neuloží - nedoporučuje se

```
[ ]: f = open('my_file.txt')
... # Pracujeme se souborem
... # Pracujeme se souborem
f.close()
```

- Pomocí bloku with - doporučený způsob (soubor se zavře automaticky na konci bloku, i kdyby nastala výjimka)

```
[ ]: with open('my_file.txt') as f:
... # Pracujeme se souborem
... # Pracujeme se souborem
# Na konci bloku with se soubor automaticky zavře
```

Funkce open

- Argumenty:
  - Cesta k souboru (typ str nebo Path)
  - Mód, kódování...
- Návrátová hodnota:
  - Souborový objekt (*file object*, *file handle*) - popisuje, který soubor je otevřený, mód, kódování, ukazatel na konkrétní pozici v souboru...

```
[ ]: with open('skarabeus.txt', mode='r', encoding='utf8') as f:
print(f)
```

Mód otevření textového souboru (*mode*)

- 'r': pro čtení (*read*) - defaultní mód
  - soubor neexistuje -> FileNotFoundError
  - soubor existuje -> čte od začátku
- 'w': pro zápis (*write*)
  - soubor neexistuje -> vytvoří ho
  - soubor existuje -> přemaže a zapisuje od začátku!
- 'a': pro zápis na konec (*append*)
  - soubor neexistuje -> vytvoří ho a zapisuje od začátku
  - soubor existuje -> doplňuje na konec

Další módy:

- **'x'**: pro zápis
  - soubor neexistuje -> vytvoří ho
  - soubor existuje -> `FileExistsError`
- **'r+'** pro čtení a zápis
  - soubor neexistuje -> `FileNotFoundError`
  - soubor existuje -> čte/zapisuje od začátku
- **'w+'** pro čtení a zápis
  - soubor neexistuje -> vytvoří ho
  - soubor existuje -> přemaže a čte/zapisuje od začátku

Kódování souborů (*encoding*)

- V souborech reálně nejsou uloženy znaky, ale pouze bajty.
- Kódování popisuje, jak se znaky zakódují do bajtů (*encode*) a zpátky (*decode*).
- Příklady kódování:
  - **UTF-8 (`utf8`)** - nejmodernější, dokáže zakódovat celou znakovou sadu *Unicode* (některé znaky se ukládají na více bajtů)
  - windows-1250 (`cp1250`) - střeoevropské
  - windows-1252 (`cp1252`) - západoevropské
- Znaky *ASCII* (prvních 128 znaků z *Unicode*) se kódují stejně ve většině kódování
- Defaultní kódování závisí na systému:

```
[38]: import locale
      locale.getpreferredencoding()
```

```
[38]: 'UTF-8'
```

- Příklad špatného rozkódování:
  - Soubor v windows-1250 rozkódovaný jako windows-1252:

```
Povìst vypráví o legendárním bojovníkovi,  
jeho umìní Kung-Fu bylo mýtické...  
Cestoval napøíèe zemí a hledal nepøátele.  
  
Koukám, èe rád òvýkáò.  
Moòná bys mìl vyzkouòet mojí pìst!
```
  - Správné rozkódování:

Pověst vypráví o legendárním bojovníkovi,
jehož umění Kung-Fu bylo mýtické...
Cestoval napříč zemí a hledal nepřátele.

Koukám, že rád žvýkáš.
Možná bys měl vyzkoušet mojí pěst!

- VSCode umožňuje načítat/ukládat soubory v různých kódováních (na dolní liště vpravo).

Čtení z textového souboru

- Funguje pouze v módech `r`, `r+`, `w+`
- Metoda `.read` přečte celý soubor (bez argumentu) nebo daný počet znaků (s argumentem)
  - Vrátí načtený řetězec
- Po zavření souboru už nelze číst

```
[39]: with open('data/skarabeus.txt', mode='r', encoding = 'utf8') as f:
      text = f.read()
      text
```

```
[39]: 'Vruboun posvátný (Scarabaeus sacer), označovaný také jen krátce_
      ↪ \nskarabeus či
      skarab, je brouk z čeledi vrubounovití (Scarabaeidae). \nŽije ve_
      ↪ Středomoří.
      Samička naklade larvy do kuličky uhnětené \nz trusu, kterou posléze_
      ↪ zahrabe do
      země.\n'
```

```
[40]: with open('data/skarabeus.txt', mode='r', encoding = 'utf8') as f:
      first20 = f.read(20)
      next10 = f.read(10)
      rest = f.read()
      print(first20)
      print('-----')
      print(next10)
      print('-----')
      print(rest)
```

Vruboun posvátný (Sc

-----

arabaeus s

-----

acer), označovaný také jen krátce

skarabeus či skarab, je brouk z čeledi vrubounovití (Scarabaeidae).

Žije ve Středomoří. Samička naklade larvy do kuličky uhnětené

z trusu, kterou posléze zahrabe do země.

- Metoda `.readline` načte jeden řádek ze souboru jako řetězec.
- Pokud jsme už na konci souboru, vrátí se prázdný řetězec `' '`.

```
[41]: with open('data/nakup.txt', encoding = 'utf8') as f:
      line1 = f.readline()
      line2 = f.readline()
      line3 = f.readline()
      line4 = f.readline() # už jsme na konci souboru
      line5 = f.readline() # už jsme na konci souboru
```

```
[42]: [line1, line2, line3, line4, line5]
```

```
[42]: ['chleba\n', 'jogurt\n', '\n', '', '']
```

- Řádek se načítá vždy se znakem nového řádku na konci.
- Tohoto se zbavíme pomocí metody `.rstrip`.

```
[43]: line1
```

```
[43]: 'chleba\n'
```

```
[44]: line1.rstrip()
```

```
[44]: 'chleba'
```

- Metoda `.readlines` načte všechny řádky (od aktuální pozice) jako seznam

```
[45]: with open('data/nakup.txt', encoding = 'utf8') as f:
      lines = f.readlines()
      lines
```

```
[45]: ['chleba\n', 'jogurt\n', '\n']
```

Čtení souboru pomocí `for`

- Souborový objekt je zároveň iterátor – iteruje soubor po řádcích

```
[46]: with open('data/nakup.txt', mode='r', encoding = 'utf8') as f:
      for line in f:
          print('>', line.rstrip())
```

```
> chleba
> jogurt
>
```

- Objekt typu Path umí načíst celý soubor (jako `.read`, ale otevře a zavře ho za nás)

```
[47]: Path('data/nakup.txt').read_text(encoding='utf8')
```

```
[47]: 'chleba\njogurt\n\n'
```

Zápis do textového souboru

- Funguje pouze v módech `w`, `a`, `x`, `r+`, `w+`
- Metoda `.write` zapíše řetězec do souboru
  - Argument musí být vždy pouze řetězec
  - Vrátí počet zapsaných znaků
- Na konec se nevkládá automaticky nový řádek, jako u `print`
- Po zavření souboru už nelze zapisovat

```
[48]: with open('data/novy.txt', mode='w', encoding='utf8') as f:
      f.write('Alice')
      f.write('Bob')
      f.write('Cyril')
```

```
[49]: print(Path('data/novy.txt').read_text(encoding='utf8'))
```

```
AliceBobCyril
```

- Funkci `print` lze přeměřovat do souboru pomocí parametru `file`:

```
[50]: with open('data/novy.txt', mode='w', encoding='utf8') as f:
      print('Alice', 10, True, file=f)
      print('Bob', 20, False, file=f)
```

```
[51]: print(Path('data/novy.txt').read_text(encoding='utf8'))
```

```
Alice 10 True
Bob 20 False
```

- Objekt typu Path umí zapsat celý soubor (jako `.write`, ale otevře a zavře ho za nás)

```
[52]: Path('data/novy.txt').write_text('blablabla', encoding='utf8')
```

```
[52]: 9
```

```
[53]: print(Path('data/novy.txt').read_text(encoding='utf8'))
```

blablabla

- Můžeme otevřít několik souborů současně

```
[54]: with open('data/a.txt') as fa:
      with open('data/b.txt') as fb:
          with open('data/ab.txt', mode='w') as fab:
              for line_a, line_b in zip(fa, fb):
                  print(line_a.rstrip(), line_b.rstrip(), file=fab)
```

```
[55]: print(Path('data/a.txt').read_text())
      print('-----')
      print(Path('data/b.txt').read_text())
      print('-----')
      print(Path('data/ab.txt').read_text())
```

```
Alice
Bob
Cyril
-----
10
20
30
-----
Alice 10
Bob 20
Cyril 30
```

Metody tell a seek

- Metoda `.tell` vrátí aktuální pozici ukazatele, `.seek` nastavuje pozici ukazatele (Není nutné umět.)

```
[56]: with open('data/nakup.txt') as f:
      print(f.tell())
      print(f.readline().rstrip())
      print(f.tell())
      print(f.readline().rstrip())
      print(f.tell())
```

```
0
chleba
7
jogurt
14
```

```
[57]: with open('data/nakup.txt') as f:
      f.seek(7)
      print(f.readline().rstrip())
      f.seek(0)
      print(f.readline().rstrip())
```

jogurt
chleba

Speciální souborové objekty

- `sys.stdin` – čte ze standardního vstupu
- `sys.stdout` – zapisuje na standardní výstup
- `sys.stderr` – zapisuje na standardní chybový výstup

```
[58]: import sys
      sys.stdout.write('ahoj')
```

ahoj

[58]: 4

Ukončování řádků

- Unix (Linux a MacOS) ukončuje řádky jedním znakem `'\n'` (LF = *line-feed*)
- Windows ukončuje řádky dvojicí znaků `'\r\n'` (CRLF = *carriage-return line-feed*)
- Python tento rozdíl skrývá
  - `'\n'` i `'\r\n'` se načte jako `'\n'`
  - `'\n'` se zapíše jako `'\n'` v Unixu, jako `'\r\n'` ve Windowsu
- VSCode vpravo dole vypisuje kódování a ukončování řádku, umožňuje snadnou konverzi

Zkoušíme otevřít soubor

- *Ask for forgiveness, not for permission.*
- Nezjišťujeme, jestli soubor existuje a lze ho otevřít. Prostě ho zkusíme otevřít.

```
[59]: try:
      with open('neexistujici_soubor.txt') as f:
          print(f.read())
except FileNotFoundError:
    print('Soubor neexistuje.')
```

```
except PermissionError:
    print('Nemáš právo číst soubor.')
except OSError:
    print('Soubor se nepodařilo otevřít.')
```

Soubor neexistuje.

- `OSError` je obecnější typ výjimky, zahrnuje `FileNotFoundError`, `FileExistsError`, `PermissionError`...

Na co si dát pozor

- Kódování souborů
- Řádky vždy končí bílými znaky (`\n`), proto je vhodné použití metod `.rstrip` nebo `.strip`
- Když soubor zavřeme, už s ním nemůžeme dále pracovat (`read`, `write`); jedině že si ho znovu otevřeme
- Pokud soubor otevíráme v módu `'w'`, hrozí ztráta dat – současný soubor je ihned nenávratně přepsán novým prázdným souborem

Binární soubory

- Místo řetězců (typ `str`) čteme a zapisujeme bajty (typ `bytes`)
- Binární módy otevření: `'rb'`, `'wb'`, `'ab'`, `'xb'`, `'r+b'`, `'w+b'`
- Metoda `.read` vrací typ `bytes`
- Metoda `.write` bere typ `bytes`

```
[60]: with open('data/Pictures/funny_cat.gif', mode='r+b') as f:
        content = f.read(100)
content
```

```
[60]: b'GIF89a\xc8\x00\xfa\x00\xf7\xfd\x00\x16\x0b\x04\x1a\x0e\x0c\x1a\x14\x14\x1b\x12
\x0c\x1d\x18\x1a"\x1c\x1d#\x18\x14$\x15\x0b%\x1e!&
  \x1a\x0c-\x1c\x14-&)).*%.JT01B2,*2NZ3%\x1d3+%4"\x134)\x1b61- '
```

- Konverze mezi `str` a `bytes` pomocí metod `.encode` a `.decode`:

```
[61]: 'Náhodná věta'.encode() # UTF-8 kódování
```

```
[61]: b'N\xc3\xa1lhodn\xc3\xa1l v\xc4\x9bta'
```

```
[62]: 'Náhodná věta'.encode('cp1250') # Windows střeoevropské kódování
```

```
[62]: b'N\xelhodn\xel v\xecta'
```

```
[63]: b'N\xc3\xa1hodn\xc3\xa1 v\xc4\x9bta'.decode()
```

```
[63]: 'Náhodná věta'
```

```
[64]: b'N\xc3\xa1hodn\xc3\xa1 v\xc4\x9bta'.decode('cp1250')
```

```
[64]: 'NǺ˘hodnǺ˘ vǺ>ta'
```

Moduly

Modul (*module*)

- Soubor funkcí a proměnných, které lze importovat

```
[65]: import math
```

```
[66]: math
```

```
[66]: <module 'math' (built-in)>
```

```
[67]: math.cos(0)
```

```
[67]: 1.0
```

```
[68]: math.pi
```

```
[68]: 3.141592653589793
```

Balíček (*package*)

- Modul obsahující další moduly (složka s moduly)

```
[69]: import os
```

```
[70]: os
```

```
[70]: <module 'os' from '/usr/lib/python3.8/os.py'>
```

```
[71]: os.path
```

```
[71]: <module 'posixpath' from '/usr/lib/python3.8/posixpath.py'>
```

Import pomocí `from` a `as`

- `from` – importujeme modul z balíčku nebo proměnnou (funkci) z modulu

- as – přejmenování importovaného modulu/proměnné/funkce

```
[72]: from os import path  
path
```

```
[72]: <module 'posixpath' from '/usr/lib/python3.8/posixpath.py'>
```

```
[73]: from math import factorial, pi  
factorial(6) + pi
```

```
[73]: 723.1415926535898
```

```
[74]: import numpy as np  
np
```

```
[74]: <module 'numpy' from '/usr/lib/python3/dist-packages/numpy/__init__.  
↳py'>
```

```
[75]: from math import factorial as fact, pi as PI  
fact(6) + PI
```

```
[75]: 723.1415926535898
```

Spuštění modulu jako skriptu

- Z příkazového řádku pomocí přepínače -m:
\$ python -m doctest

Zdroje modulů / balíčků

- Standardní knihovna Pythonu
  - Moduly přítomné při instalaci
  - math, os, sys...
  - <https://docs.python.org/3.8/library/>
- PyPI – *Python Package Index*
  - Moduly doinstalovatelné např. pomocí nástroje pip
  - numpy, sklearn...
  - <https://pypi.org/>
- Vlastní moduly
  - Každý pythonovský skript lze importovat jako modul

Pip

- Modul slouží ke stáhnutí a doinstalování balíčků z PyPI
- Spouštíme ho vždy z příkazového řádku pomocí `-m` (nesmí se importovat)
`$ python -m pip install numpy` *# Nainstaluj balíček numpy*
`$ python -m pip show numpy` *# Vypiš verzi a info o nainstalovaném balíčku*
`$ python -m pip search sound` *# Vyhledej balíčky související se zvukem*
`$ python -m pip list` *# Vypiš seznam nainstalovaných balíčků*
`$ python -m pip help` *# Vypiš nápovědu k pipu*
- V učebně A4/118 pip nefunguje (balíčky instaluje admin).

Vlastní moduly

- 1 soubor `.py` = 1 modul
- Máme dlouhý program -> můžeme ho rozdělit na více modulů
  - Z hlavního skriptu (`__main__`) pak importujeme ostatní moduly
  - Stejný modul lze importovat do více skriptů nebo do dalších modulů

Soubor `my_modules/obsahy.py`:

```
"""
Modul pro výpočet obsahu různých geometrických útvarů.
"""

import math

def obsah_obdelniku(a: float, b:float) -> float:
    """Vrať obsah obdélníku o stranách a, b."""
    return a * b

def obsah_ctverce(a: float) -> float:
    """Vrať obsah čtverce o straně a."""
    return a**2

def obsah_kruhu(r: float) -> float:
    """Vrať obsah kruhu o poloměru r."""
    return math.pi * r**2
```

```
[76]: from my_modules import obsahy
obsahy
```

```
[76]: <module 'my_modules.obsahy' from
      '/home/adam/School/Praca/Python/2021/Examples/cviko_09/my_modules/
      ↪obsahy.py'>
```

```
[77]: obsahy.obsah_ctverce(5.0)
```

```
[77]: 25.0
```

```
if __name__ == '__main__':
```

- Tento blok se vykoná, pouze když modul spouštíme jako skript.
- Když modul importujeme, tento blok se nevykoná.
- (Toto funguje díky tomu, že pokud je modul importován, v magické proměnné `__name__` je název modulu; pokud je spouštěn jako skript, v proměnné `__name__` je `'__main__'`.)

Soubor `my_modules/fibonacci.py`:

```
"""
Modul pro generování Fibonacciho posloupnosti.
"""

from typing import List

def fib(n: int) -> List[int]:
    """Vrať prvních n prvků Fibonacciho posloupnosti."""
    result = []
    a, b = 1, 1
    while len(result) < n:
        result.append(a)
        a, b = b, a+b
    return result

def main() -> None:
    """Interaktivní výpis Fibonacciho posloupnosti."""
    pocet = int(input('Zadej požadovaný počet prvků: '))
    posloupnost = fib(pocet)
    print(*posloupnost, sep=', ')

if __name__ == '__main__':
    main()
```

- Import:

```
[78]: from my_modules import fibonacci as fib
```

```
[79]: fib.fib(10)
```

[79]: [1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, 55]

- Spuštění z příkazového řádku:

```
$ python my_modules/fibonacci.py
```

Zadej požadovaný počet prvků: 10

1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, 55

nebo

```
$ python -m my_modules.fibonacci
```

Zadej požadovaný počet prvků: 8

1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21

Typická struktura pythonovského programu

- Docstring - co tento modul/skript dělá
- Importy
- Konstanty
- Funkce
- `if __name__ == '__main__': main()`

Přehled užitečných modulů

- Standardní knihovna: <https://docs.python.org/3.8/library/>
- Python Package Index: <https://pypi.org/>

Modul math

- Matematické funkce

```
[80]: import math  
math.comb(15, 3)
```

[80]: 455

Modul cmath

- Matematické funkce nad komplexními čísly

```
[81]: import cmath  
cmath.sqrt(-1)
```

[81]: 1j

```
[82]: cmath.sin(2+1j)
```

```
[82]: (1.4031192506220405-0.4890562590412937j)
```

Modul random

- Generování pseudo-náhodných čísel

```
[83]: import random
```

```
[84]: random.random() # Náhodné reálné číslo z intervalu [0, 1)
```

```
[84]: 0.45053764508093397
```

```
[85]: random.randint(0, 100) # Náhodné celé číslo z intervalu [0, 100]
```

```
[85]: 60
```

```
[86]: random.choice(['červená', 'zelená', 'modrá', 'černá']) # Náhodný  
↳ výběr
```

```
[86]: 'černá'
```

Modul datetime

- Práce s časovými údaji
- Základní typy:
  - datetime - datum a čas
  - timedelta - trvání
  - date - datum
  - time - čas
  - timezone - časová zóna

```
[87]: from datetime import datetime, timedelta
```

```
start = datetime.now()  
math.factorial(500_000)  
end = datetime.now()  
calculation_time = end - start  
print(calculation_time)
```

```
0:00:02.128922
```

```
[88]: today = datetime.now().date()
      in_a_week = today + timedelta(weeks=1)
      print(f'Today is: {today}')
      print(f'In a week it will be: {in_a_week}')
```

Today is: 2021-11-15

In a week it will be: 2021-11-22

- Formátování času

```
[89]: datetime.now().strftime('%A, %d %B %Y, %H:%M:%S')
```

```
[89]: 'Monday, 15 November 2021, 15:54:26'
```

- Parsování času

```
[90]: datetime.strptime('1. 7. 2000, 13:30:05', '%d. %m. %Y, %H:%M:%S')
```

```
[90]: datetime.datetime(2000, 7, 1, 13, 30, 5)
```

Modul itertools

- Různé možnosti iterování

```
[91]: import itertools
```

```
[92]: for pair in itertools.combinations(['bílá', 'zelená', 'modrá'], 2):
      print(*pair)
```

bílá zelená

bílá modrá

zelená modrá

```
[93]: for pair in itertools.permutations(['bílá', 'zelená', 'modrá'], 2):
      print(*pair)
```

bílá zelená

bílá modrá

zelená bílá

zelená modrá

modrá bílá

modrá zelená

```
[94]: for letter, number in itertools.zip_longest('ABCDE', [1, 2, 3],
      ↪ fillvalue='?'):
      print(letter, number)
```

A 1

B 2

C 3
D ?
E ?

Modul sys

- Funkce závislé na systému

```
[95]: import sys
```

```
[96]: sys.version # Verze interpretu
```

```
[96]: '3.8.10 (default, Sep 28 2021, 16:10:42) \n[GCC 9.3.0]'
```

- `sys.argv` – seznam argumentů z příkazového řádku
  - Nultý argument = název skriptu
- Soubor `my_modules/suma.py`:

```
import sys

print('argv:', sys.argv)
numbers = [int(x) for x in sys.argv[1:]]
suma = sum(numbers)
print(suma)
```

- Spustíme z příkazového řádku:

```
$ python my_modules/suma.py 1 5 8 ['suma.py', '1', '5', '8'] 14
```

Moduly os a os.path

- Funkce závislé na operačním systému
  - `os.chdir()` – změň aktuální adresář
- Většina dalších funkcí je i v modulu `pathlib`

```
[97]: import os
print(Path.cwd())
os.chdir('data')
print(Path.cwd())
os.chdir('..')
print(Path.cwd())
```

```
/home/adam/School/Praca/Python/2021/Examples/cviko_09
/home/adam/School/Praca/Python/2021/Examples/cviko_09/data
/home/adam/School/Praca/Python/2021/Examples/cviko_09
```

Modul shutil

- Více možností než os a pathlib

```
[98]: import shutil
Path('stuff').mkdir(exist_ok=True) # Vytvoř adresář stuff
Path('stuff', 'foo').mkdir(exist_ok=True) # Vytvoř adresář stuff/foo
Path('stuff', 'file1.txt').write_text('blabla') # Vytvoř soubor ↵
↵stuff/file1.txt
Path('stuff', 'foo', 'file2.txt').write_text('blabla') # Vytvoř ↵
↵soubor stuff/foo/file2.txt
```

[98]: 6

```
[99]: shutil.rmtree('stuff') # Smaž adresář nový a všechno v něm
```

```
[100]: shutil.copy('data/Pictures/funny_cat.gif', Path.home()/'CLICK_HERE.
↵gif') # Zkopíruj soubor
```

[100]: PosixPath('/home/adam/CLICK_HERE.gif')

```
[101]: shutil.copytree('data/Pictures', Path.home()/'magic_inside') # ↵
↵Zkopíruj adresář a všechno v něm
```

[101]: PosixPath('/home/adam/magic_inside')

Další užitečné moduly

- argparse
- requests
- subprocess
- json
- csv
- pickle
- email
- re
- codecs
- warnings
- numpy
- matplotlib
- sklearn

- pandas
- ...